

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**Комисия за енергийно  
и водно регулиране

## ПРОТОКОЛ

София, 22.02.2024 г.

от Обществено обсъждане

### **Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия.**

Днес, 22.02.2024 г. от 14:03 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в пълен състав, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Александър Йорданов, Благой Голубарев, Димитър Кочков и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха Пл. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“ и експерти на КЕВР.

Заседанието беше излъчено в реално време чрез интернет страницата на Комисията.

Председателят доц. д-р Иван Н. Иванов откри обсъждането и констатира, че има кворум и не са налице правни пречки за провеждането му.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол № 49 от 19.02.2024 г., т. 2, за участие в общественото обсъждане на **проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия** са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия.

Тема на общественото обсъждане са доклад и проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия.

Проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия и съпътстващият го доклад са

изготвен от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Радостина Методиева, Силвия Петрова и Радослав Райков.

Съгласно решение на КЕВР по Протокол № № 49 от 19.02.2024 г., т. 2, е осигурена и възможност за дистанционно участие чрез програмата за съобщения Skype.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-03-17-10/19.02.2024 г. като заинтересовани лица са поканени **Министерство на енергетиката, „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД, „Електрохолд Продажби“ АД, „Електроразпределение Юг“ ЕАД, „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, „Електроразпределение Север“ АД, „Енерго-Про Продажби“ АД, „Електроразпределение Златни пясъци“ АД, „ЕСП Златни пясъци“ ООД.**

Заявилите присъствено участие в общественото обсъждане са:

- г-н Александър Давидов – началник отдел „Енергийни баланси, секторни политики, стратегии и пазари“ в Министерство на енергетиката;
- г-н Огнян Нечев – ръководител направление „Регулирани дейности“ в „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД и „Електрохолд Продажби“ АД;
- г-жа Пенка Конакчиева – ръководител екип „Регулаторно управление“ в „Електроразпределение Юг“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД;
- г-н Стефан Симеонов – упълномощен представител на „Електроразпределение Север“ АД и „Енерго-Про Продажби“ АД;
- г-н Венцислав Марков – търговски директор на Национална електрическа компания ЕАД;
- г-жа Мария Кръстева – изпълнителен директор на Асоциация свободен енергиен пазар.

„Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, „Електроразпределение Златни пясъци“ АД и „ЕСП Златни пясъци“ ООД не са заявили присъствено участие или дистанционно участие.

Заявилите участие чрез програмата за съобщения Skype са:

- инж. Георги Самандов – енергиен експерт (*чрез програмата за съобщения Skype*);
- г-н Боян Боев – „Акуо Енерджи България“ ООД (*чрез програмата за съобщения Skype*).

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Както винаги в такива случаи, Комисията е поканила тези дружества (тези институции) в страната, които са заинтересовани от обсъжданата Наредба. Някои от тях, Слава богу по-голямата част, са се отзовали на нашата покана. Ще изчета както институциите, така и представителите, които ще ни информират за становището на съответната институция. Започваме от Министерство на енергетиката. Становището ще представи г-н Александър Давидов, който е началник отдел. След което следват трите дружества в страната, които са разпределителни дружества и крайни снабдители. По един представител имат, който ще даде становище за всяко едно от двете дружества. „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД и „Електрохолд Продажби“ АД - становището ще представи г-н Огнян Нечев, който е ръководител направление „Регулирани дейности“. „Електроразпределение Юг“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД - становището ще ни бъде представено от г-жа Пенка

Конакчиева, която е ръководител екип „Регулаторно управление“. „Електроразпределение Север“ АД и „Енерго-Про Продажби“ АД - становището ще представи г-н Стефан Симеонов, който е пълномощник на двете дружества. Освен това, Национална електрическа компания ЕАД в настоящото заседание се представя от г-н Венцислав Марков, който е търговски директор на дружеството. Извън тези дружества за участие са се записали инженер Георги Самандов, който е енергиен експерт и ще участва по канала за комуникация Skype, г-н Боян Боев от „Акуо Енерджи България“ ООД, също ще представи становището на дружеството „Акуо Енерджи България“ ООД по Skype и г-жа Мария Кръстева, която ще представи становището на АСЕП. Преминаваме към представяне на становищата в последователността, в която изчетох участниците. Започваме с г-н Александър Давидов. Г-н Давидов, моля да чуем становището на Министерство на енергетиката по проекта, който е представен и е разработен от работна група на Комисията. Слушаме Ви!

**Александър Давидов – началник отдел „Енергийни баланси, секторни политики, стратегии и пазари“ в Министерство на енергетиката:**

Здравейте! Първо да се представя. Аз съм началник отдел „Енергийни баланси, секторни политики, стратегии и пазари“ в Министерство на енергетиката към дирекция...

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Г-н Давидов, то е свързано с процедурата, искам да прочета самото обществено обсъждане и работната група. Това е не само от уважение към колегите, но това се изисква по протокол. Обсъждаме: Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия и доклад от 16.02.2024 г. относно: проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия. В приложение е представен самият проект на Наредбата, която е обект на обсъждане. Работната група, която е изготвила проект на Наредба, е в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Радостина Методиева, Силвия Петрова и Радослав Райков. Сега, г-н Давидов, започвайте!

**Александър Давидов – началник отдел „Енергийни баланси, секторни политики, стратегии и пазари“ в Министерство на енергетиката:**

Министерство на енергетиката подкрепя така предложения проект на изменение на Наредбата. Искам само да кажа, че това е продължение на реформата, която извършваме по Плана за възстановяване и устойчивост за либерализация на пазара. С колегите, които са изготвили Наредбата, сме работили съвместно още с подготовката за изменение на Закона за енергетика. Това изменение в Наредбата е последваща операция след така приетия Закон за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, с който напълно се либерализира пазара и за битовите крайни клиенти.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря, г-н Давидов. Колеги, чухте, положително е становището на Министерство на енергетиката по разработената Наредба. Още повече, както разбирам в добра комуникация е извършена цялостната дейност по промяна на Наредба № 1. Минаваме към г-н Огнян Нечев, ръководител направление „Регулаторни дейности“, който ще представи становището на „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД и „Електрохолд Продажби“ АД. Г-н Нечев, започвайте!

**Огнян Нечев – ръководител направление „Регулирани дейности“ в**

**„Електроразпределителни мрежи Запад“ АД и „Електрохолд Продажби“ АД:**

Г-н Иванов, аз даже ще ме извините, но съм си подготвил в писмен вид, тъй като материята е много сериозна и държа ясно да бъде разбран.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Надявам се в писмен вид, в този или допълнен, ще ни представите...

**Огнян Нечев – ръководител направление „Регулирани дейности“ в „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД и „Електрохолд Продажби“ АД:**

Естествено, по-подробно.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Точно така, Вие знаете правилата.

**Огнян Нечев – ръководител направление „Регулирани дейности“ в „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД и „Електрохолд Продажби“ АД:**

По-подробно и по-детайлно, това което ще кажа тук, ще бъде представено и внесено в деловодството в определения от Вас срок.

Уважаеми г-н Председател, уважаема Комисия, благодаря за предоставената възможност да изразя становището на „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД и „Електрохолд Продажби“ АД относно предложението за изменение и допълнение на Наредба № 1 за регулиране на цените на електрическата енергия. Подкрепяме идеята, отразена в Закона за енергетиката, в регулирания ценови сегмент на енергийния пазар да се въведе нов пазарен модел, с който битовият клиент постепенно да се подготви за пълна либерализация на енергийния пазар. Удовлетворени сме от включването на затворените разпределителни мрежи и обектите за съхранение на енергия в ценообразуването и в процесите на заплащане между енергийните предприятия и с клиентите. Независимо от казаното обаче възразяваме срещу предложението за определяне на размера на надбавката за крайния снабдител чрез процент обвързан с базовата стойност на 1 MWh електрическа енергия. Подходът с надбавка, определена, като процент от стойността на закупената енергия работеше в старите условия, когато цената на енергията купувана от обществения доставчик беше фиксирана за ценовия период и се променяше незначително между два ценови периода. С отпадането на фигурата на обществения доставчик част от неговите дейности и задължения се прехвърлят върху крайния снабдител. Това ще води до допълнителни разходи, като борсови такси, персонални разходи, свързани с участие на организиран борсов пазар, разяснителни кампании за клиентите и други, които следва да се отчетат в предложените промени на Наредбата. Допълнително отбелязваме, че във връзка с промяна на Методиката за балансиране от 01 януари тази година, разходите за балансиране на крайния снабдител не могат да бъдат покрити дори от настоящата фиксирана надценка за дейността на краен снабдител, още по-малко ще могат да бъдат покривани от предложението за определяне на надценката. Възразяваме срещу използването на инфлацията, като параметър при определянето на компонентата, поради необходимостта от извършване на нововъзникващи разходи, описани по-горе във връзка с новия модел за покупка на енергия от крайния снабдител за снабдяване на битови клиенти. Не намираме икономическа логика инфлацията да участва като елемент при определянето на компонентата, както отбелязваме, че инфлацията за 2023 г. практически няма как да влияе върху разходите за балансиране, направени през 2024 г., както и за бъдещите ценови периоди. Съществува риск в случай, че Министерски съвет не определи базова цена своевременно, преди започване на ценовия период, то крайният снабдител или крайните снабдители не биха могли да фактурират законосъобразно услугата снабдяване с електрическа енергия. Допълнително

отбелязваме, че текстовете в Глава втора „а“ не дават отговор на въпроса, какви пазарни стойности на енергията, крайните снабдители ще включват във фактурите. Доколкото заради регулиращото, или по-точно (извинявам се) рулиращото отчитане, клиентите се фактурират преди да е изминал пълният месец и същевременно не може да бъде определена постигнатата среднопредтеглена цена на пазарен сегмент „Ден напред“. В същата глава липсват срокове, в които пазарните участници да извършват съответните действия за компенсиране на битовите клиенти чрез крайния снабдител. Считаме (това е детайл), че в чл. 37г, ал. 4 следва да се предвиди и компенсация в случай на недозет приход. За успешното стартиране и реализиране на новия модел, за купуване на количествата електрическа енергия от организиран борсов пазар, е нужно да се предвиди авансиране на крайните снабдители с достатъчна сума, за да се избегне нарушение в ликвидността на всеки един от тях и да не бъде застрашено надеждното снабдяване с електрическа енергия на крайните битови клиенти, както и да не се наруши паричният поток в цялата верига. Г-н Иванов, официалното становище на всяко дружество, както вече Ви казах, отразяваща пълната позиция на ЕРМ Запад и „Електрохолд Продажби“, ще бъде внесено в съобразно определения от Вас срок в деловодството на Комисията. Благодаря за вниманието!

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

И аз Ви благодаря, г-н Нечев. Първо Ви благодаря, разбира се, за участието, но на второ място все пак, нека да съобщя това и за останалите участници, включително и тези, които ни следят по сайта на Комисията или по Skype може би ще се включат, че срокът за представяне на становища е 14 дни. Ние не можем да определим по-малък срок, защото това е нормативно изискване. В същото време ще помоля всички, които в по-кратък срок могат да подготвят становището, да го изпратят своевременно, за да има достатъчно време работната група да се запознае и във финалното решение, в обяснителната записка, ще вземат отношение, по всяко едно от изказванията, становища, независимо дали ще бъдат приети или ще бъдат мотивирано отклонени. Това е, което исках да Ви съобщя, защото другото, че писмено ще се представи, да, аз мисля, че това е най-добрият вариант, защото не можете в рамките на сегашното изслушване да представите в подробности всичко, което бихте могли да опишете в писменото становище. Сега преминавам към следващия участник. Това е г-жа Пенка Конакчиева. Тя е ръководител екип „Регулаторно управление“ и ще представи становището едновременно отново на две дружества. На „Електроразпределение Юг“ ЕАД и на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД. Г-жо Конакчиева, заповядайте! Слушаме Ви внимателно!

**Пенка Конакчиева – ръководител екип „Регулаторно управление“ в „Електроразпределение Юг“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД:**

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на работната група, уважаеми колеги, преди всичко изразяваме своето задоволство от фокусираните и навременни усилия на Комисията за синхронизиране измененията в Закона за енергетиката с подзаконовата нормативна уредба, която е издадена по прилагането. И в този смисъл подкрепяме проекта, доколкото тези цели ще бъдат изпълнени. Също така обаче, както колегата, бих желала да обърна внимание, съвсем накратко, на някои от предложенията, които считаме за притеснителни, с оглед възможностите на експлоатационното дружество и на крайните снабдители да изпълняват своите нормативни лицензионни задължения. На първо място, това изглежда притеснителна за нас, изненадваща, промяната, която се предлага във формулата за изчисляване на нормата за възвръщаемост на капитала и конкретно някои от компонентите, най-вече с оглед предвиденото изискване за приспадане от собствения капитал на данъчните

задължения. Както и референциите към източници от развити, в енергийно отношение, пазари и държави, тъй като считаме, че по този начин ще се намали значително нормата на възвръщаемост на капитала. А това, разбира се, ще се отрази на цените за експлоатационните дружества, което е притеснително с оглед общностните и националните цели за внедряване на все повече обекти за производство на възобновяема енергия. Като цяло считаме, че промяната, която се предлага, не е в полза на ползвателите на мрежи. На следващо място, бихме искали да обърнем внимание на модела за определяне стойността на компонентата за дейността на краен снабдител, която се предлага в новата Глава II. Прави впечатление, че се копира всъщност модела от разпоредбата на чл.10, ал. 5, който се отменя, като по този начин става ясно, че се прави един аналог между регулирани пазари, пазар по свободно договорени цени, но считаме, че когато се определя тази компонента трябва много внимателно да се вземат предвид всички разходи, които ще възникнат за крайните снабдители, с оглед закупуването на енергия по пазарни цени, с оглед обезпеченията, които трябва да правят, с оглед ежедневните плащания. Като цяло трябва добре да се помисли този модел, така щото да се обезпечи ликвидност на крайните снабдители и в крайна сметка да се гарантира обществената услуга към клиентите. Също, както колегата, не разбираме каква е целта от обвързване промяната на тази компонента с индекса на инфлация. Подробни съображения и аргументи за икономическата нецелесъобразност на това предложение, както и по останалите ни предложения по проекта на изменение и допълнение на Наредба № 1, ще предоставим в законоустановения срок, за което благодарим за предоставената възможност.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря Ви много, г-жо Конакчиева! Аз ще кажа също и за г-н Нечев. В края на изслушването, от страна на външните участници, ще дам думата на работната група и съм сигурен, че поне по някои от въпросите, например за нормата на възвръщаемост, използваната формула, ще получите отговор, но не само. Вероятно и по редица други от вашите възражения. Тогава ще чуете становището на работната група, вероятно изказано от г-н Пламен Младеновски. Преминаваме към г-н Стефан Симеонов, който е пълномощник на „Електроразпределение Север“ АД и „Енерго-Про Продажби“ АД.

Г-н Симеонов, заповядайте!

**Стефан Симеонов – упълномощен представител на „Електроразпределение Север“ АД и „Енерго-Про Продажби“ АД:**

Благодаря Ви, г-н Иванов! Преди всичко бих искал да изразя благодарност от страна на дружествата от групата на Енерго-Про Варна, ЕП Север и Енерго-Про Продажби за това, че навреме Комисията и работната група излязоха с проекта на Наредба, като по този начин дават време на участниците в пазара да се ориентират с новия пазарен модел. Знакът, който се дава е доста категоричен от страна на Комисията. Ясно е, че Наредбата следва изменението на закона, както и г-н Давидов каза. И ние, както и преждеговорившите имаме коментари по отношение на Наредба № 1, изменението на Наредбата. Единият ни коментар е по отношение на нормата на възвръщаемост. Разбираме мотива на Комисията да измени нормата. Може би тази формула в момента е малко остаряла и трябва да бъде актуализирана и с weighted average cost of capital, и въобще с други методи, които се прилагат вече от много години за определяне на норма на възвръщаемост. Все пак считаме, че да се обвързваме с пазари, като австрийски, германски, малко смело към момента. Според нас би трябвало да се обвързваме с пазари, които са аналогични на нашите, източноевропейските пазари. Винаги ни групират, навсякъде в анализите ни групират, с тези държави, където са аналогичните пазари: Чехия, Германия, не Германия, Чехия,

Унгария, Румъния, пък дори и Гърция. Това също са държави, които са членове на Европейския съюз. Другото нещо, което имаме възражение, не се отличаваме от предишните дружества, компонентата. Компонентата в момента ще включва много повече разходи, отколкото трябва да покрива. Много повече разходи, отколкото крайният снабдител в момента. Четирите дружества вече нямат този регионален монопол, така да се каже. Всичките крайни снабдители са на територията на цялата държава. Могат да се появят и други крайни снабдители. Всичко е обвързано с допълнителни разходи. Дори, както казаха и колегите, с информационни кампании с ежедневни плащания, с плащания към борсата, допълнителни, които към НЕК ги нямаше. В тази връзка също така не разбираме защо трябва да се обвързва с процента на инфлацията. Ако цената на борсата излезе значително по-висока от процента на инфлацията, тогава компонентата трябва да намалее и тя няма да може да покрива. Потенциално няма да може да покрива възвръщаемостта плюс балансирането. Другото нещо, което също така ще залегне в нашето писмено становище, това е модифицираният Z фактор, който се предвижда вече да се прилага към крайните снабдители. В случай, че се предвижда да се прави негативна корекция, т.е. когато имаш надвзет приход би трябвало да има и корекция, когато имаш недозет приход, въпреки че не разбираме как точно ще се появи Z фактор в случая при крайния снабдител. В общи линии това са ни забележките. Писменото становище ще го внесем в срока, който определите накрая на заседанието 14-дневния. Това е в общи линии, което мога да кажа. Насреща сме за всякакви обсъждания.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря Ви, г-н Симеонов! И от трите дружества, те са шест всъщност, очаквам писмените становища в 14-дневния срок. И сега минаваме към г-н Венцислав Марков, който е търговски директор на Национална електрическа компания ЕАД.

Г-н Марков, заповядайте!

**Венцислав Марков – търговски директор на Национална електрическа компания ЕАД:**

Господин Председател, уважаема Комисия, работна група, колеги, НЕК също се запозна с проекта за промяна на Наредба № 1. Смятаме, че адекватно отразява необходимостта от синхронизиране на Закона с подзаконовите нормативни актове. Именно тук са ни забележките, тъй като в Закона е предвидено отпадането на обществения доставчик, но някои негови задължения остават. Имам предвид задължението за изкупуване на енергия от дългосрочния договор с „Ей И Ес Марица Изток I“, което води до необходимостта от създаване на механизъм за компенсирание на по-високата цена за закупуване спрямо възможно продажната цена на свободен пазар. И смятаме, че е коректно, както има компенсаторен механизъм създаден към крайните снабдители, така да има създаден компенсаторен механизъм към НЕК, в ролята му на търговец, за енергията от Марица Изток I. Ще предложим конкретни текстове как си представяме подобно компенсирание. Съответно Комисията може да има свое виждане за този начин, но смятаме, че абсолютно наложително е да има такъв разписан механизъм.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря.

**Венцислав Марков – търговски директор на Национална електрическа компания ЕАД:**

Това е едното.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Да, това е едното. Продължаваме.

**Венцислав Марков – търговски директор на Национална електрическа компания ЕАД:**

Другата част е оставащият тарифен дефицит (ценови дефицит) в обществения доставчик, за който в няколко Ваши решения казвате, че ще се потърси механизъм, ще се направи анализ, и смятаме, че сега е подходящият момент с промяната в Наредбата да се разпише и този механизъм за компенсиране на този дефицит. Това са ни двете основни възражения. Естествено ще бъдат представени писмено в определения срок. Благодаря!

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря Ви, г-н Марков. Преминаваме към двама участници, които ще ни представят становища по канала за комуникация Skype. Започваме с инж. Георги Самандов, който е представен като енергиен експерт.

*Служител от КЕВР потърси инж. Георги Самандов - енергиен експерт, за видео разговор чрез програмата за съобщения Skype.*

**инж. Георги Самандов - енергиен експерт:**

Чуваме ли се?

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Чуваме се. Г-н Самандов, здравейте.

**инж. Георги Самандов - енергиен експерт:**

Здравейте, г-н Председател.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Радвам се, че ще вземете участие в днешното обществено обсъждане и очакваме Вашето становище. Слушаме Ви внимателно.

**инж. Георги Самандов - енергиен експерт:**

Уважаеми г-н Председател, уважаеми комисари, уважаеми членове на работната група и уважаеми колеги. Първо искам да Ви поздравя като Комисия за осъвременяването на Наредба №1, чието последно отваряне беше преди близо пет години. Самите препоръки, които имам по Наредбата, ще отправя писмено в регламентирания 14-дневен срок, но препоръчвам извън самата Наредба, след като приключим с нея, да преминем и към Наредба №3. Както знаем, в момента крайни снабдители са единствено само четирите електроразпределителни дружества, което от своя страна води до риск от занижена конкуренция и т.нар. райониране на битовите потребители на териториален принцип. Горещо препоръчвам след приемането на настоящата Наредба да бъде осъвременена Наредбата за лицензиране дейностите в енергетиката в изпълнение на чл. 39, ал. 8 от Закона за енергетиката, а именно всички енергийни предприятия, отговарящи на условията на Комисията, да могат да кандидатстват за лицензия за краен снабдител. По този начин конкуренцията ще бъде повишена и няма да наблюдаваме това, на което станахме свидетели на малките фирми, 622 хил. фирми, които буквално бяха разпределени между трите големи електроразпределителни дружества, наистина в едни смутни времена. Но в момента, тъй като изпълняваме пряко европейско законодателство, считам, че е време за



отваряне на Наредба №3, а именно за лицензирането на дейностите в енергетиката.

И накрая една шега към Вас, г-н Председател. Едно предложение шеговито. Считам, че настоящата Наредба №1 в чл. 37г е редно ал. 3 да отпадне и по този начин Министерски съвет от 01 юли да няма възможността да се крие зад Комисията, защото във времена на нестабилност и евентуално, ако пак станем свидетели на служебни правителства и на нестабилна политическа страна, всички ще се скрият зад Комисията, както сме свикнали от години, а именно зад Вашия широк гръб. Благодаря Ви и успешна работа.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря Ви, г-н Самандов, включително и за този леко шеговит финал на Вашето изказване, но наистина ние сме свикнали много често изпълнителната власт и Народното събрание в своите решения да се крият зад Комисията и да се оправдават с нея.

**инж. Георги Самандов - енергиен експерт:**

Още една бележка, г-н Председател, за да бъде ясно, че Комисията не определя цените.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Слушаме Ви.

**инж. Георги Самандов - енергиен експерт:**

Комисията е регулатор. Цените не се определят. Пазарът единствено и само определя цените. И както колегите отбелязаха, на свободния пазар наистина има непредвидени ситуации. Те не могат да се крият зад проценти. Там вече пазарният риск се поема от самите участници. Благодаря още веднъж.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Точно така, г-н Самандов. Още повече, че Вие знаете, че след 01 юли Националната електрическа компания престава да бъде обществен доставчик и Комисията за енергийно и водно регулиране няма да определя нито квоти, нито цена за регулирания пазар на базата на микс, който досега правим.

**инж. Георги Самандов - енергиен експерт:**

Което е правилното решение.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Да. Що се касае до всичко това, включително за Наредба №3, аз мисля, че по-добре работната група ще Ви отговори, но ние имаме предвид промените, които...

**инж. Георги Самандов - енергиен експерт:**

Сроковете са кратки, г-н Председател. Сроковете са кратки и след 01 юли просто ще стане безсмислено, ако няма процес за лицензиране. Знаете, той отнема месеци. Кампаниите към клиентите отнемат месеци. Така че вече сме закъснели, но смея да твърдя, че все още можем да се качим на последния влак.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря. Имаме го предвид. Г-н Самандов, аз ще направя по този повод един кратък коментар, но ще бъде след като и последният записан участник – Мария Кръстева от АСЕП вземе думата, тъй като Боян Боев, когото бях цитирал като

участник, е съобщил, че няма да се изказва, а само ще проследи обсъждането на днешното заседание. Г-н Самандов, останете все пак да проследите заседанието до края. Ще чуете и становище и отговори от работната група. Г-жо Кръстева, заповядайте.

**Мария Кръстева - изпълнителен директор на Асоциация свободен енергиен пазар:**

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията, Асоциация свободен енергиен пазар се запозна в детайли с проекта и както винаги, ще внесем нашето писмено становище в установения срок. Днес на общественото обсъждане искам да набележа само две като забележки, които са свързани с Глава Па, новосъздадените текстове, и са есенцията на проекта, свързан със законовите промени. На първо място, целият модел, който се прави за битовите потребители, според нас е излишно усложнен и следва да се възприеме подхода на модела за небитовите потребители, който вече няколко години се практикува и е доказан като ефективен. Той включва единствено определена базова цена и средномесечна цена на БНЕБ. Няма групови коефициенти, няма и коефициенти за отделни крайни снабдители. Считаме, че моделът за небитовите, ако се приложи към битовите потребители, ще създаде едно ниво на конкуренция между отделните крайни снабдители, което есенциално във връзка и с ..., имайки предвид, че това е все пак е преходен период и след година, две, още не знаем кога, но все пак битовите потребители трябва да свикнат с модела на функциониране на свободния пазар. От друга страна, отново както г-н Самандов вече каза, и ние искаме да обърнем внимание на Наредба №3, тъй като разбираме, че няма време и при Вас и Ви е трудно да наваксите бързите законови промени, но все пак се надяваме освен да видим Наредба №3 в съвсем кратки срокове, проектът ѝ, в нея да се предвиди някаква по-опростена и бърза процедура за лицензиране (те вече така или иначе имат лицензии търговците на електроенергия), за да може да се вмести в срока и да се осигури всъщност това, което е важно според нас за битовите потребители, не единна цена за всички, а конкурентни условия на доставка.

Втората тема, на която искаме да обърнем внимание, е също компонентата за дейността. Според нас отново този модел е малко усложнен, защото трябва да се направи избор между двата наложени модела, които съществуват. Единият фиксиран процент, който не се индексира на база инфлация, не се индексира с промяна в цените, тъй като той е процент. По-скоро, ако има промяна в пазарните условия, те се индексират в компонентите, на база на които се изчислява процентът. Другият подход, ако искате да осигурите фиксиран приход за крайните снабдители, който да покрива разходите, които ще бъдат наложени, е да се фиксира надбавка, която е в лева/MWh, така че някак си според нас двата подхода са смесени, а трябва да се избере един от тях. Това ще го напишем подробно в становището ни, както и другите ни препоръки по него. Благодаря за вниманието.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря Ви, г-жо Кръстева. Преди да дам думата на работната група, искам да Ви съобща, че действително Комисията работи на границата на своите времеви възможности, защото след като на 17 ноември беше публикуван ЗЕ в променения вид, след отхвърленото отлагателно вето на президента, съгласно разпоредбите в Преходни и заключителни разпоредби беше предвидено в тримесечен срок ние да променим подзаконовата нормативна уредба. Вие разбирате, че когато близо един месец от тези три месеца са празниците около Коледа, Нова година, именни дни и т.н., това беше сериозно изпитание за Комисията. Независимо от това в предвидения срок 17 февруари, ние вече бяхме изпратили проекта на Наредба №6 на Европейската комисия,

така както се изискваше от Министерството на финансите, което е всъщност министерството, което осъществява основно тази комуникация с Брюксел, и изпратихме също така и Наредба №1 за регулиране на цените на електрическата енергия.

Що се касае до Наредба №3, в Преходните и заключителни разпоредби на новата Наредба №6 има отделно разписани промени в Наредба №3, но вероятно, ако Комисията прецени, в кратки срокове ще се направят и други промени. Това е и в отговор както на г-н Самандов, така и на г-жа Кръстева. Комисията наистина работи в пълно използване на своя потенциал и дори в момента се разглеждат всички предложения, които постъпиха в 14-дневния срок по Наредба №6, а от утре започва да тече този 14-дневен срок за писмените становища по Наредба №1, по която днес провеждаме обществено обсъждане. Надявам се да бъда чут, че именно за да може Комисията да се справи в такива кратки срокове, е много важно да има добра комуникация, да се предадат тези становища, ако може не в последния момент, защото въпреки моето напомняне по Наредба №6, в последния ден бяха дошли най-масивните, така да се каже, и като брой страници, и като брой предложения становища от някои от ключовите енергийни дружества.

Сега преминаваме към работната група. Г-н Младеновски, заповядайте, имате думата.

**Пламен Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:**

Уважаеми г-н Председател, уважаеми членове на Комисията, уважаеми гости на общественото обсъждане. Аз ще започна отзад напред в отговорите си. По отношение на казаното от АСЕП, първо за модела на небитовите потребители да се приложи. Той няма как да бъде приложен заради ограниченията, които са заложили в Закона. Там ясна е разпоредбата, че цената, която плащат битовите потребители, е определената от Министерски съвет базова цена и надбавка...

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

От 01 юли.

**Пламен Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:**

Така че тук не улавяме профила на битовите потребители. Заради това този модел е неприложим, тъй като по този начин всеки битов потребител във фактурата си ще получава енергия по профил минус компенсация по базова цена, което не е идеята на Закона. Ние сме длъжни, разписвайки разпоредбите в Наредбата, да следваме разпоредбите на Закона за енергетиката. По отношение на компонентата за дейността, Вие явно не сте разбрали какво точно се има предвид. Така е работело досега на регулирания пазар. Фиксираният процент не е фиксиран процент, това е горна граница, до 7%. Така че регулаторът може да определи както 3%, така и 4, така и 5, в зависимост от оценката на бъдещите разходи за балансиране или бъдещите разходи на крайните снабдителите, като 7% е абсолютният таван.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Пределен.

**Пламен Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:**

Да. Вторият таван, който се прилага, е инфлацията. Защо? Защото при липса на определена от Министерски съвет (ние сме длъжни да предвидим тази хипотеза, да не изпаднем във вакуум), ако МС закъсне или МС не определи базова цена, предвид обстоятелството, че пазарната цена е значително по-висока от регулираната към момента цена, ние сме задължени да има някакво плавно изменение на цените, така че не можем да приложим първия таван и върху пазарната цена. Затова е заложен този евентуален втори таван. Така че така или иначе компонентата се определя като фиксирана надбавка в лева/MWh, само че при тези две условия, които са изписани в Наредбата.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**  
Нормата на възвръщаемост.

**Пламен Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“:**

Ще стигнем до нормата на възвръщаемост. Казах отзад напред, г-н Председател. Така че сега преминаваме към г-н Самандов по отношение на казаното за Наредбата. Ще бъде прегледана и евентуално нейният ред идва след приключването на Наредба №1 и ПТЕЕ.

По отношение на НЕК ЕАД, компенсаторен механизъм според мен съществува и към настоящия момент. Той е относим към Фонда. И разходите за Ей и Ес би следвало да се покриват по същия модел, по който и към настоящия момент, чрез компенсация, определяна от Комисията, която Фондът би следвало да заплати на НЕК ЕАД в ролята им на търговец. Но все пак ще приветстваме, ако има допълнителни текстове. Предложете, ще ги обсъдим и ще решим дали да използваме настоящите, или да бъдат унифицирани по начин, по който смятате, че са по-конкретни и по-ясни.

По отношение на тарифния дефицит. Все пак съществува ограничението на чл.36б, ал. 1, т.1 от ЗЕ, който беше променен при последните промени в ЗЕ, и Наредбата не може да надхвърля разрешеното от Закона.

И сега към това, което казаха крайните снабдители. Всички се възпротивиха, че твърде нисък е таванът на надценката. Да, действително ще възникнат допълнителни разходи, но те не са в този обем, в който се съобщиха тук. Дори пазарната цена да се повиши, съществува и възможност да се понижи, така че разходите да намалеят. Но дори и да се повиши, все пак предвидената компенсация урегулира това повишение и на практика моделът действа почти по идентичен начин с досегашния. Има една фиксирана базова стойност, които представляват реалните разходи. Отражението е само и единствено в паричния поток във времето, през което дружеството краен снабдител плаща на борсата и съответно си получава обратно приходите от фактури и компенсация, но това го има все пак при всички търговци. Дори да е огромен ефектът, не му е мястото в Наредба №1 да се регулира как точно да се случва. Това е въпрос на разговори с ФСЕС и Народното събрание.

По отношение на разходите за балансиране. Беше споменато, че са се покачили. Напротив. Разходите за балансиране зависят от пазарната цена на електрическата енергия. Действително през последния месец, след приемане на новата Методика, наблюдаваме по-високи разходи за пазарните участници. Но защо? Защото те не се опитват да стоят в баланс, да балансират системата, а уплашени да не изпаднат в ситуация на недостиг, стоят на постоянен излишък. Една от причините да се застраши сигурността на електроенергийната система през последните две седмици е не само високото производство на електрическа енергия от ВЕИ, а и прогнозите на крайните снабдители, които се оказват изключително завишени, повтарям – изключително завишени, може би правени на базата на потреблението на техните клиенти през

изминалата година на същия ден, когато температурата е била с 15° по-ниска сигурно, което е и причина за застрашаването на електроенергийната система и постигането в някои часове на излишъци от 750 MW на час. Така че според мен крайните снабдители би следвало да се фокусират около правилното прогнозиране на потреблението на техните клиенти, а не да изтъкват подобни причини като аргумент за увеличаване на надбавката.

И по нормата на възвръщаемост. Това е правилната форма за изчислени на нормата на възвръщаемост, така разписано. Тя позволява бенчмаркинг с всички останали дружества в Европа, където се определя по този начин нормата на възвръщаемост. Аз не знам защо Вие, явно текстът е неясен или не достатъчно конкретизиран, но той по никакъв начин не променя досегашното изчисление на нормата на възвръщаемост. Просто е разписано по-коректно. Какво имам предвид? Начинът на разписване в момента изчислява post-tax нормата на възвръщаемост, която позволява коректен бенчмаркинг с електроразпределителните дружества в Унгария, Чехия, Австрия и т.н. Австрия я взех, тъй като г-н Симеонов цитира Австрия. По този начин можем да направим коректен бенчмаркинг. В самия ценови модел, естествено ще се включи при tax нормата на възвръщаемост, която по нищо не се различава от начина, по който се изчислява. Ако съкратим 1-t от формулата, получаваме старата норма. Просто е разписано коректно, за да може да се извърши коректен бенчмаркинг, тъй като в момента, ако видим нормите на възвръщаемост, които са определени в различните държави, за различните дейности от газ, през ток, те нямат начин да се сравнят, тъй като трябва да се използва post-tax, тъй като примерно в Гърция корпоративният данък е 20% или 25%, в Австрия – 30% и т.н., така че при tax нормата не носи еднаква възвръщаемост за тези дружества, ако те оперират на територията на България или на територията на Австрия, да речем. Така че така разписана (може би не е било достатъчно ясно), но така разписана, тя по никакъв начин не променя начина на изчисление, който е използван и към настоящия момент.

Завърших. Благодаря Ви.

**Доц. д-р Иван Н. Иванов:**

Благодаря Ви, г-н Младеновски. Има ли някой в залата, който би желал да вземе думата? Не. Колеги от Комисията, от Вас има ли въпроси? Не. В такъв случай, преди да закрия заседанието, две съобщения:

Едното, което напомних, че е 14-дневният срок за писмени становища. Надявам се всеки един от Вас да откликне на това да представи писмено становището на съответното дружество.

Второ, насрочвам закрито заседание, на което Комисията за енергийно и водно регулиране ще се произнесе с решение по проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия за 14 март 2024 г. Срокът е такъв, защото е необходимо да бъдат дадени 14 дни за становищата и след това определен срок, за да може работната група да обработи всяко едно от постъпилите становища.

Много благодаря на всички участници в днешното заседание – както присъствено, така имахме и участие на г-н Самандов по Skype, а вероятно и други, преди всичко журналисти, са проследили нашето заседание на интернет сайта на Комисията.

Благодаря Ви. Закривам заседанието.

**Приложения:**

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-03-17-10/19.02.2024 г. - покана до заинтересованите лица относно проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия;

2. Пълномощно на Пенка Красимилова Почалеева – Конакчиева от Велко Раднев Куршумов – заместник – председател на Съвета на директорите и Петър Филипов Янков – Прокурист на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД (*копие*);

3. Пълномощно на Пенка Красимилова Почалеева – Конакчиева от Здравко Огнянов Братоев – заместник – председател на Съвета на директорите и Стойчо Здравков Вълчев – изпълнителен член на Съвета на директорите на „Електроразпределение Юг“ ЕАД (*копие*);

4. Пълномощно на Стефан Иванов Симеонов от Атанас Андреев Колев – председател на управителния съвет и Христо Петров Христов – член на управителния съвет на „Електроразпределение Север“ АД; (*копие*)

5. Пълномощно на Стефан Иванов Симеонов от Пламен Стоянов Стефанов и Яна Маринова Димитрова - членове на управителния съвет на „Енерго-Про Продажби“ АД (*копие*).

**ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:**

**ПРЕДСЕДАТЕЛ:**

.....  
**А. Йорданов**

**ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ**

.....  
**Б. Голубарев**

.....  
**Д. Кочков**

**ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:**

**РОСИЦА ТОТКОВА**

Протоколирали:

А. Фикова - главен експерт

И. Зашева – главен експерт